

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a. Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 r. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 93.

Brasiovu, 25. Noembre 1861.

Anulu XXIV.

Telegramulu Gazetei:

Clusiu, 6. Decembre 6 óre dupa amédiu.

Adi la dóue óre dupa prandiu, sosindu fericitu Esc. Sa D. Gubernatoru de **Crenneville** aici, indata 'lu si bineventà o deputatiune romana numerosa, statatória din barbati mai din tóte comitatele si districtele Transilvaniei cu Esc. Sa D. Archiepiscopu si Metropolitu in frunte.

Octroy cu aplicare la patri'a nóstra.

Cu ocasiunea calatoriei subscrisului la adunarea de inaugurare a societatií nóstre literarie ne veduramu constrinsi a intrecurmá pe atunci discursulu nostra despre Octroy inceputu in Nr. 84 alu acestei foi periodice, eara alte impregiurari nu ne mai ertara a'i reapucá firulu pana acuma.

De si acestu obiectu, cá unulu pe lunga care sémana ca se in-
tórce partea esentiala a ne'nvoieliloru natiunii magiare cu tronulu si totuodata cu natiunea romana, trece in ochii tuturoru patriotiloru de fórte importantu, ne vomu cercá totusi a'i esi catu se póte mai in scurtu in capataiu. Vomu presupune deci, ca toti cititorii s'au familiarisatu órescum cu ide'a octroarii, cu partea practica a ei asia precum o aflaramu pe aceea in mai multu seculi si mai multe tieri europene (vedi articululu 1 alu nostru); ne vomu feri de a memorá pe aici, ca Ddieu a octroatu evreiloru legile sale prin Moise, ca Minos, ca Draco, Licurgu, Solonu au octroatu legi de statu si chiara legi private pentru elini, eara apoi acestia gasidale in adunarile loru a fi bune, leau priimitu si sanctionatu spre ale observá ei si urmasii loru pana ~~ca dda se voru fi convinsu ca se potu face si mai bune~~; — ca Romulus si Numa inca au fostu constrinsi a octroá pentru junele statu romanu; asia tóte acestea si altele asemenea loru le vomu trece cu vederea, cá si cum nici unu istoricu nu ar fi scriasu nimicu despre acelea, si ne vomu margini numai in launtrulu patriei nóstre si intre paginile istoriei aceleia. Ci aici inca nu vomu merge prea departe indereptu, nu vomu spune adica la nimini, ca totu ce a ramasu dela S. Stefanu, adoratulu rege alu natiunii magiare, a fostu octroatu — ce e mai multu, impusu chiaru natiunii sale de atatea ori cu puterea armelor; ca faimos'a Bulla aurea a regelui Andreiu a fostu octroata si numai apoi priimita de natiune; vomu retscea si atata, ca tocma si unic'a condica de legi a Ungariei numita Verböczii Tripartitum, elaborata de acelu Verböczii la porunc'a regelui Uladislau si censurata de cativa consilieri ai lui (vedi decretulu din fruntea condiceí) a fostu octroy, si ca natiunea magiara numai dupa aceea ia recunoscutu puterea obligatóre; — vomu incepe inae numai dela epoch'a trecerii Ardealului la casa Habsburgico-austriaca, adica dela

Diplom'a leopoldina, carea coprinde acelu dreptu publicu alu Transilvaniei, ce'si avú a s'a valóre pana la 1848 si póte fi ca iei va mai avea incatuva si pe viitoru. Aici inae avemu se intrebamu istori'a si dupa aceea pe noi inaine in fric'a lui Ddieu si in cugetu curatu: Fost'a diplom'a leopoldina unu pactum conventum, unu contractu de statu incheietu intre unu nou alesu principe alu Transilvaniei si intre staturile tieriei adica intre dieta cá reprezentátóre a statului Transilvaniei, séu fost'a aceea unu documentu de statu octroatu de imperatulu romano-germanu Leopoldu I. si numai apoi priimitu de catra staturí?

Acsast'a e cestiunea.

Noi din partene respundemu, ca diplom'a leopoldina a fostu din capulu locului, din nascerea ei unu Octroy cá ori care altulu, pe care apoi staturile tieriei ilu priimira la a. 1691 si pusera juramentu pe densulu, dupa care aceeasi diploma prin acestu actu de priimire se prefacú in — pactum conventum.

S'au cerutu precum se mai observase si aira, siepte ani intregi între feliuri de negociatiuni diplomatice pana se ajunga lucrulu la formularea si apoi priimirea diplomei in form'a in care o are Transilvania. Mai antaiu, adica pe la a. 1684 a negociatu cu cabinetulu Vienei numai principele tieriei Michailu Apafi I. prin pater (pop'a) Dunod,

eara conditionile acesteia deocamdata nu s'au priimitu; dupa aceea se mai vedu site diece acte de negociatiuni, deputatiuni, tractate, pana ce in 16. Octombre 1690 imperatulu Leopoldu I. emite o diploma numita Diploma prius, pe alu carei coprinseu staturile si depunu juramentulu in diet'a conchiamata la Fagarsiu pe 10. Ianuariu 1691; totu in acea dieta inae staturile ceru, cá diplom'a se li se dea in forma mai solena, trimitu deputati la Viena cu acopu precum se dice in articolulu XXIII. alu aceleiasi diete: „Római Császár Kegyelmes Urunk ó Felsége, Diplomájának nagy submitivoval való ki kérése, és egyéb országos dolgaink felől való alázatos instántiáknak véghez vitelére etc. etc. Totuodata se pregatescu si: „Puncta instantiae Statuum et Ordinum trium nationum Transsylvaniae, Augustissimae Imperatoriae Majestatis demisse repraesentatae, per Gregorium de Bethlen, Ladislaum Gyulaffi et Georgium Klokner.“ Cu acesteia deputatii mergu la Viena, de unde abia pe 31. Dec. 1691 se castiga nesce simple resolutiuni pentru fiecare punctu. Intr'aceea ese si diplom'a solena, inae ici colo schimbata din ceea ce fusese cu unu anu mai nainte. Ci staturile se aduna la Sibiu in dieta pe 15. Martiu 1692, unde priimescu diplom'a octroata între manifestari de cea mai ferbinte multiamita. „ . . . Ó felsége rollunk valló kegyelmes gondviselését és szegény hazánk dolgai administratiojáról tett felséges dispositioját alázatos hálaadással köszönyünk etc. etc.“

Cu totulu altumintrea urmasera pana aci staturile Transilvaniei oricandu isi alegea si introná pe principele tieriei, ca tractá cu densulu cá cu o parte contragatóre, ilu marginiá, amu poté dice, dupa placulu loru, aci, in faci'a adunarii, unde prin urmare nu mai potea fi vorba de octroy.

La acestu locu aflamu cu cale a observá cu privire atata la suu citatulu esemplu, catu si la tóte cate voru urmá, ca noi acesteia fapte istorice complinite deocamdata nici le incuviintiamu nici le condemnamu, ci numai catu le inregistramu simplu, eara opiniunea nóstra nio pas-tramu pana mai la urma.

Se trecemu acum la unu altu momentu istoricu in tóta privinti'a memorabilu, adica la sanctiunea pragmatica, séu la acelu actu maretiu, candu imperatulu Carolu VI. in lips'a unui clironomu de seculu barbatescu prevediendu pericolulu unor mari straformari dupa mórtea s'a, decretá dela sine, adica octroá o lege fundamentala de statu, cu puterea careia fiicele lui inca se castige dreptulu mostenirii tronului in tóte acelea tieri, intru care pana atunci dreptulu ereditatii de tronu erá recunoscutu prin legea fundamentala, séu adica in pacto convento numai pentru partea barbatésca esita din cóspele domnitorului de Habsburg. Intre acesteia tieri obligate numai la recunócerea ereditati partii barbatesci erá in lini'a prima Ungaria, Croati'a cu Slavonia si Transilvani'a, care dupa mórtea lui Carolu aru fi avutu dreptu de a'si alege Domnitoru din ori care alta familia. Ci staturile aceloru tieri compunindu lucrulu mai de aprópe si temenduse cá nu cumva prin alegeri noue la tronu se se nasca turburari cumplite si resboie civile sangeróse, séu tier'a se devina in prad'a vreunui poporu si statu strainu, prin care se dea de rele mai mari, — dupa consultari serióse priimira tóte sanctiunea pragmatica octroata. Pe atunci strabunii privilegialiloru nu disera: ori e buna ori este rea, noi nu o priimimu, pentru ca din intemplantu a esitu mai anteiu din condeiulu teu, eara nu din alu nostru; ci ei o adoptara si jurara pe dens'a cu o rara solenitate.

Ne mai trebuescu esemple de octroari priimite de unguri? Multimea instructiuniloru esite sub domni'a de ani 40 ai Mariei Teresiei anume pentru Ungaria si totu asemenea pe sam'a Transilvaniei suntu totuata octroari, dintre care cele mai multe avura pana eri, eara altele si in dio'a de astadi au puterea de lege. Intre acesteia noi numeramu numai din memoria: legile militare, la care intielegemu si ale recrutatiei, leges cambiales, legea urbariala a Mariei Teresiei, instructiuni pentru vami, paduritu, carantine, censur'a cartiloru etc. etc., ale caroru urme nu le vei aflá nicairi, necum in Ap. probate si Compilate, ci nici intr'unu articulu de alu dietelor mai din cóce.

Eara sasii din Ardealu, incai acestia n'au nici unu dreptu si nici unu privilegiu, carele se nu fia octroatu de catra vreunu domnitoru; diplom'a Andreana, statutele date loru de Bathori regele Poloniei, Regulativele date de Franciscu I. si inca acesteia din urma nerecunoscu-

te de nici o dieta; — ci poporul acestă cercuspectu totdeauna cauta se se aiba bine totu cu cine'i mai tare, si asia elu isi scotea dela domnitori feluri de diplome si privilegii, care de si octroate, de si unilaterale, esite numai dela una dintre cele doue potestati legislative, dar' apoi le venia loru timpul de 'ndemana, candu se indupleca si diet'a compusa din omeni, sciti Dv. mai prietini, ca se le recunosca si se jure pe ele ca pe legile cele mai sacre copriindendule chiaru in juramentulu uniunii celor trei natiuni. Apoi ce se mai dicemu inca si de atatea titule de baroni si grafi, care tote in tier'a nostra suntu totu atatea octroy!

Inse ce mai incupe atat'a disputa despre terminulu octroy aplecatu la patri'a nostra. Candu vei caută in esentia lucrului, propusetiunile asia numite regesci, care se trimitu de catra tronul la dieta spre desbatere inca nu suntu altu ceva, decatu octroy, pentruca aceleasi au apucatu a esi dela auctoritatea suprema, seu cum dicu frantiosii dela suveranulu, caruia nici ca i s'a denegatu vreodata dreptulu acesta de initiativa seu incepatura de candu se afla regi constitutionali pe parlamentu. Este apoi altu ceva, deca acelea propusetiuni se potu priimi da catra camera spre a se sanctiona, seu ca ele voru fi pöte in contra intereseloru poporului.

Acestea potu se fia totu-atatea adevveri istorice; öre inse pentruce scopu se mai mustramu noi pe unguri si pe sasi cu atatea octroari de ale loru? — Noi nu voimu cu acestea se mustramu pe nimini, ci scopulu nostru este numai a ne apară de aceia, carii ne injura ca pa unu poporu servilu, pentruca ne bucuraramu de diplom'a din 20. Octombre 1860, carea inca este octroata; intru asemenea si de aceia, dintre carii unulu dise in conferintia nationala din Ianuaru a. c., ca elu nici chiaru mantuintia sufletului seu nu o aru priimi' deca ar sci ca este octroata. Eata inse ca magiarii pana si mantuintia sufletului loru adica relegea crestina o priimira octroata dela S. Stefanu si altele o miie.

Cu acestea fie datu respunsulu inca si acelu omu cunoscutu ca iubitoru de certe, ce se incaiera din nou, si ca din chiaru seninu de mitropolitulu Siolutiu si de subscrisulu voidu a'i trage la raspundere pentru executiunile de dare esite prin unele tienuturi si asupra romanilor, cu acelu cuventu, ca deca romanii ar fi priimitu uniunea si ar fi mersu la Pesta, tote acestea nu ar fi*). In diplom'a leopoldina darea Transilvaniei e curatu determinata: pentru timpu de pace 50 mii taleri, pentru timpu de resboiu 400 mii fiorini renani. Cu tote acestea aceeasi dare ajuuse a fi octroata pana intre anii 1830 — 48 preste sum'a de doua milioane fiorini m. conv., pe carea o platiu numai tiaranii si orasiani, pentruca nobilimea era scutita cu totulu. Preste aceast'a totu tiaranii mai implea si cassele asia numite domestice ale tienuturilor, din care isi tragea amplotiarii municipali lefile loru. Totu tiaranii mai ingrasia cu sudorea loru pe prefectii, deregatorii, samesii, inspectorii, haiducii domniloru si pe cati alti manecatori. Si öre pretiului sarii ca de 42 ani incöce octroatu dela trei mariasi la 3 fiorini 20 cr. m. c. s'a octroatu cu scirea romanilor?!

Si mosiile fiscale cate s'au inscrisu sasiloru si cate s'au donatu la atate familii unguresci fara nici o scire preliminaru a dietei, cum de nu se numera si acelea intre octroy?

Eata sute de mii de precedentie pana la diplom'a din 20. Octombre 1860. Si öre ce insamna tote acestea? Inseamna aceea, ca cei carii sbära astadi mai cumplitu pentru legalitate, suntu fiii si nepotii acejora, carii au despretiuitu, au calcatu, au suferitu a se calcă in picöre, au tradatu ori ce lege buna, rea, totu atata, numa! loru se le mearga bine. Töte s'au octroatu si desoctroatu cu ei si prin ei dupa placu. Si örecele a trecut pana acum de nenumerate ori prin barb'a popii; elu sia facutu cale larga. Minciuna este, ca privilegiatii tieriei nostre au pastratu si aparatu constitutiunea, adica dreptulu publicu alu ei; privilegiile proprii le au aparatu si altu nimicu; pentru aceea cele mai scumpe drepturi se si perdusera mai tote pana la 1848.

Intr'aceea se mai cercamu inca si cu aceasta ocaziune a ne intielege cu contrarii nostrii politici.

Ei dicu: lege, legalitate si nicidecum octroy. Förte bine: eata noi ve priimimu principiulu din tota convictiunea sufletului nostru, ca in adeveru acelasu e minunatu si salutaru.

Acum inse stati si ne raspundeti: Care este pentru romanii transilvani legalitate si care octroy? Cu man'a pe cugetu: Octroy pentru densii legile din 1848, octroy si diplom'a din 1860. Celu care nega in fačia romanilor acestu adeveru, acela se sciti ca nicidecum nu are in cugetu de a se impacă vreodata cu romanii.

Asia mai remane o singura intrebare a se deslegă: Care din doua octroari este mai buna si mai sigura pentru romanii, care earasi mai rea si mai periculösa.

Se se dea romanilor ocaziune de a desbate aceasta cestiune intr'o adunare formala, in fačia lumii si ei nu voru face nici celu mai micu secretu din convictiunea loru.

Zernesci, 1. Decembre 1861.

G. B.

TRANSLIVANIA. (Braшовь), 6. Dec. De mi dekiderea dietei transilvane ce amönl earysi pe znl timpö nedeterminatö, mi adikö komizöndö la znl lokö töte dntureöörörie, kam pönlö dn primövara viööre, totömi ömenii aö dnpenötlö a se interesa de o dietö transilvanö mai mötlö aköma deötlö dn körcööl vepei

*) Közlöny Noembre 30. in corespondintia de pe Campia si a nume dela Meciu si Milasiu, subscrisa de cunoscutulu . . . ru . . . a.

si alö tömpei, ka mi ksm adikö skimbarea znei pördi din personalötlö mai dnaltö alö gberönlösi ar fi prodööl mi dn kapetele ömenilorö alte speranöe. Nömai asöura komizörieri dietei transilvane mai domneshte dnkz cea mai mare nedömerire ce öio pöte öineva sokoti. Mai vörtööl kz institötlötlö regalistilorö nö se pöte dnötkö mai nimini. Dntre adövtööl ce mi este aöelö institötlö de regalisti mai mötlö, deötlö znl balastö, pe care ö'ölö nödi dntrövinöa örikösm mi öriköndö ve! vrea. Nötrötlötlö regalistilorö nö e determinatö niköiri prin lege, öi gberönlötlö pöte densmi öriköji va vrea de aöeia. Ötimö bine kz vreo patre diete aö reklamatö zna dnötlö alta, ka gberönlötlö ö nö densmökz mai mötlö regalisti, deötlö nömai pe ködi övntö mi densötiö alömi din öinötröi, öetöji mi örase, öi gberönlötlö a öökötlö totödeazna ksm ia plökötlö.

Pe la noi ce mai vöntööl mi alte dövtö 'ntrevööni: deötlö casii vorö meröe la dietö mi vorö trimitö densötiö la öenatötlö imperialö. Dövtö töte simptomele pe köte le avötlö din partea casilorö pönlö dn zisa de aotözi, apoi ei vorö öaöe mi zna mi alta. Nömai casii vrasoveni se mai dnöearekz a plöti dn dövtö izötrii mi a öedö pe köte dövtö skazne, a öe avö bine mi kz aröangöelötlö Michailö mi kz Belöevö; pentre aöeasta dnötlö ööria öele dn Civiö dn öualö kz ööznö de körcömidö: öntöme „Hermanstädter Zeitung“ nö lasö ömenie de o para vrasovenilorö, dn dnöörö adikö atötlö pentre instörcööniile date densötiölorö de öivöeröitate aöea, ka kz ajötorötlö aöelöra ö pötlö vinde mööl 'n öakö mi ö pötreze döi banii dn trei pöndi, kötlö mi pentre portörea öea öövöitöre mi legönlötlö a ööriaötlö öermanö (Kronst. Ztg.), mi mai dnököörtö dn provök ka öe deöiare odatö mi dnkz deödreptötlö pentre öenatötlö imperialö.

Aöelösh Herm. Ztg. pöölök dn Nöii 141 pönlö la 144 znl örtikötlö dnötlö mi ökrickö deötlö de bine, dntrö care dnökömiea dietei transilvane se ööznöe la o mai deöpnöne analök mi ö reköövöhte pe dnötreötlö, kz aöeösh öra öörte pötlö dnökömitö*).

— Komönelötlö köte se aötlö dn öerte pentre öotörlö mi öievöine, ksm mi pentre komöasörea mi dnördöiea lokörilötlö, le va öi interesantö ö aöe, ksmkz kberönlötlö emicesö dnkz din 1. Maiö 1856 Nr. 9738 o dnöpsööznö ötröjnes, prin care öaöe köpsökötlö ööörötlö dereööröilorö komöale, „ksmkz de aöi painöe öriköre loköitorö dnö pöte öolösi pötmönlötlö öötlö dnötlö plökö, öökma deötlö aöelösh ö'örlö aöla mi dn partea de ööörö mi de pöshöne a öotörlötlö;“ — adikö öieköre ömö dnö pöte dnördöi öroprietatea öa öri ksm va aöla kz kale, öeöa öe mi körcöpnöde dreptötlö öirei mi dreptötlö öindöi.

Ei bine, dn öisöndia (öelö mai mare öatö ööesök dn ökävötlö Civiötlö) mi öisöndiöra ö'a dnötmölatö pöla Maiö a. k. o revelözne öormalö a znei öördi de loköitorö dn köntra öeleilöalte mi dn köntra dereööröiea din kaska aöeötei ördinööni; kööl öösmöa mai öörakö se ökötlö kz öövönie asöura öelei mai bogate. Treaba veni la öaöistratötlö Civiötlö, se pöölök mi dn gazötele öemöshöti (Nr. 134 et 143 Herm. Ztg.), darö ööörö öiöi znl resöatötlö, kz resöölööii öömaöörö pönlö akösm öeöedönsöiö. Totömi se kredö köi va ajööe mi pe dnöshii möna dreptötlö. —

Alö va ööperiörlö Ivashöalötlö (Elisabethstadt). Dn aöestö örtöshötlö örmöenökö se dnötmötlö dn 22. Noöembre o öaptö öiöörööl mi öörte öarakteristikö pentre ötarea öötlöreä lokale. Önlö ömö ötrönlö öetreköse vreo 2 — 3 zile dn zna din ööptöriile örtöshötlötlö. Dn zisa nömitö öiöhte örtöshöti öeshöteri dnöreöznö kz znl pööörö de nöhte övök de ööörtö pe aöelö ötrönlö, dnö dnöreööl de öasportö, pe care'ölö mi avöa, dnööl vekö, apoi dn köntra ööörötlö örotötelötlö öö mi a körcömarötlö dnö deökiörlö de — Bujtögatö (pe öemne kz 'aö sokotitö a öi öötmönlö)! dnötlö aöeöa dnö densötiötlö la znl kööitanö de ööiötlö (öatö de öööinö), care kz töte, kz öarlö ööni mai mötlö pentre öelö, totömi dnö mi övök kz öaidööii mi dnö dnöide dn o öemönlötlö öörte örigöörööl, ööörö öerööstriö din kasteölötlö nömitö alö ööi Anafö, kz o öiganö ööölö la znl lokö. Ömötlö öepööröötö mi öesperatö ööznöndöse dn aöea ötare öörte ömöitöre, avöndö la öine znl öictötlö öimönéöa mi örase znl ölonötlö prin kreöeri. Öi öine a ööötö aöelö öepööröötö? A ööötö Dn. könsöliöriö de örivönlötlö Körmööczöi Jözsef din ööönlötlö öatö Öaröshö, öiötlö alö öövöatötlö ööiököötlö örianötlö Körmöczöi! Ööötimö öööröitate de öeröönlö mi ökötlö de leöi!!!

Apröösö! Ni öe öaöe köpsökötlö, la öele dnöreöate dn Nr. 87 kz e znl öeadöverötlö öare, ksmkz öötmöniö din kömitötlötlö Alöbi ööperiöre öri öi öronööl vreoatö, ka öe öe öaktö alööeröle la dieta din Pösta dnötlö leöile din Ööönö. Din köntre

*) Noi amö pöölökötö znl aöemöea örtikötlö dnöinte kz znl önlö; öi öaröenice kz o öepöeröözne nö öri ötrika.

кирѣ ромъни фъръ ачеиа, карѣ аѣ фѣкѣтѣ дешертѣ тѣте днчер-
пѣриле челорѣ че вреа сѣ алѣгѣ депѣтаѣи ла диѣта дин Пѣста.

Д е л а Д о б р а н и се окрѣи ачѣстеа: „Дѣуз диспозѣчиѣле
че се вѣдѣ, кѣ се фѣкѣ де D. министрѣ K. Nadashdi дн привѣнѣа
афачерилорѣ Трансилванѣи оперѣтѣ, кѣ шѣ дн комѣтатѣлѣ Хѣне-
дѣрѣи вомѣ авѣ дн скѣртѣ тимѣ окасѣне а не днкрѣдинѣа, кѣ
днкрѣтѣ а авѣтѣ серѣосѣтате D. комѣте Бр. Нонѣиа атѣтѣ ла ор-
ганѣсарѣа дн Априле, кѣтѣ шѣ ла конгрѣгаѣиѣнеа дин 8. Изѣие шѣ
алте окасѣни кѣ терѣнѣлѣ легатѣ дин 1848.“ Тотѣ деодатѣ се
репортѣзѣ, кѣ D. Г. Фѣлиѣш дншѣ дѣде демѣсѣиѣнеа дѣла преѣдѣлѣлѣ
Сѣдрѣиѣ фѣлиале, кѣ карѣлѣ дѣсѣрѣчѣнѣсе комѣтеле. Пѣнтрѣче? —

Дн скѣзнѣлѣ Ариѣшѣлѣи (ашѣзатѣ днтрѣ комѣтатѣле Тѣрда шѣ
Алѣа де жѣсѣ, тотѣдеаѣна фѣимѣсѣ де есѣсѣсѣри) аѣ днченѣтѣ а
сѣсѣри фѣрте тарѣ секѣрѣитатеа пѣвлѣкѣ. Дн 14. Ноѣмѣре дѣмѣнѣ-
ѣа аѣлѣ дн сатѣлѣ сѣкѣзѣесѣкѣ Барѣом дн мѣжлѣкѣлѣ зѣиѣи зѣлѣ
омѣ зѣисѣ кѣмпѣлѣтѣ. Дн Дѣмѣрѣлѣ сатѣ ромѣнѣесѣкѣ зѣлѣ ексѣекѣторѣ
де дѣре днпѣшѣкѣ не зѣлѣ ромѣнѣлѣ. Дн Кѣвѣнд сатѣ сѣкѣзѣесѣкѣ се
аѣлѣ дн 25. Ноѣмѣре де дѣмѣнѣѣѣ ѣарѣшѣи зѣлѣ трѣнѣ де омѣ
портѣ. Дн сатѣлѣ Мѣскѣс с'аѣ вѣтѣтѣ ромѣнѣи днтрѣ сѣне фѣрте
зрѣтѣ (Közlöny).

ЪНГАРИА. Пѣста. Спрѣ вѣкѣрѣа наѣиѣнеи не адѣче „Кон-
корѣиа“ шѣтре кѣтѣкѣ дн зѣлѣле ачѣстеа дешѣсерѣ чѣпѣкѣра де
адѣокатѣрѣ 7 жѣнѣи романѣ, ад. D. Иакѣвѣ Брѣндѣшанѣ, доктѣрѣ
ле дрепт. дин Сатѣмарѣ, D. Нѣк. Фѣлимонѣ, дин комѣт. Арадѣ, D.
Акрѣлѣс Манѣ, докт. ин дрепт. (дин Карашѣ), D. Мѣсѣчѣ Иѣанѣ,
(дин ком. Тѣмѣшѣ), D. Моѣшѣ Иѣанѣ, (дин Арадѣ), D. Басѣлѣс Сто-
анѣ, дин Карашѣ, D. Теодѣрѣ Попѣа, дин Бѣхарѣиа.

Ноѣ днкрѣ ле дорѣмѣ о вѣѣѣѣ днделѣнѣгатѣ, шѣ фѣрѣчѣро дн
сарѣера ачѣстеа атѣтѣ де лѣпѣсѣ дн сѣнѣлѣ наѣиѣнеи пѣсте, а кѣрѣ
вѣи дин лѣпѣса адѣокатѣилорѣ конѣсѣнѣенѣи аѣ трѣвѣитѣ сѣ сѣсѣре мѣлѣте
мѣсѣсѣри шѣ пѣдрѣнтѣѣдѣри, аѣоѣ ауѣрѣндѣзоѣ кѣвѣсе партѣкѣларѣе де
пѣлѣте орѣ сѣ потѣ ауѣра шѣ кѣвѣсе де ѣнтерѣсѣ наѣиѣналѣ, ла а
сѣрѣи ауѣрѣаре днкрѣ ле дорѣмѣ дин ѣнѣмѣ тотѣ тѣрѣа сѣлѣтѣеѣкѣ,
спрѣ мѣрѣреа глѣорѣиѣ наѣиѣналѣ, карѣ о пѣпѣмѣ дн сѣмѣлѣлѣ де
дрѣнтате.

D. еписѣопѣ Иѣанѣ А лѣксѣи аѣ дѣрѣитѣ пѣнтрѣ ажѣторѣлѣлѣ
а трѣи ѣрѣотѣи ла зѣнѣверѣитатеа Пѣстанѣ 150 фр. м. а. доваѣтѣ де
ѣрѣнтѣесѣкѣ днгрѣжѣре.

Конѣсѣлѣлѣлѣ локоѣопѣнѣѣналѣ алѣ Ънгарѣиѣ а трѣмѣсѣ не еписѣ.
шѣ конѣ. локоѣ. Иѣанѣ Даниѣлѣкѣ ка комѣсарѣс спрѣ а аѣлана дѣ-
верѣнѣѣе ескате днтрѣ еписѣопѣиа ромѣнѣлѣ гр. кат. дин Герѣла шѣ
днтрѣ чѣа рѣсѣесѣкѣ дин Мѣнѣкѣчѣ дн кѣвѣса ѣндѣаѣиѣнлорѣ, карѣ
кѣ о кѣлѣ ва авѣ сѣ чѣрѣчѣтезе шѣ трѣба ромѣнѣилорѣ гр. кат. дин
ком. Ъгѣоѣиа, Сатѣмарѣ, шѣ Марѣамѣрѣшѣлѣ, карѣ рѣкѣрѣсерѣ ла ло-
котѣлѣнѣѣлѣ, пѣнтрѣ о еписѣопѣиѣе поѣлѣ орѣ стрѣнѣпѣреа чѣи дин Герѣла дн
Баѣиа м. Рѣкѣрѣовѣлѣ ачѣстеа са сѣвѣштерѣнѣтѣ шѣ ла Маѣестате, дн
лѣмѣва ромѣнѣлѣ, шѣ е сѣвѣскрѣсѣ дн лоѣкѣлѣ днѣтѣлѣ де ком. сѣнтр.
алѣ Марѣамѣрѣшѣлѣи D. Мѣхѣлѣи.

АЪСТРИА. Вѣиѣа, 29. Ноѣ. Ерѣ дѣде Есѣ. Са конѣ. Nadashdi о
дѣнѣа тарѣ, ла карѣ, ерѣлѣ днѣвѣтѣаѣи: Ноѣ дешѣмѣтеле прѣмедѣнѣте
алѣ рѣѣ. сѣверѣнѣлѣ траѣоѣилѣванѣ. Днкрѣ. конѣ. Крѣннѣвилѣе, D. шѣетро-
полѣтѣ конѣ. Шѣтерѣка Шѣлѣзѣѣ, еѣиѣон. гр. кат. Др. Хѣиналѣд, дншѣи
в.-прѣмедѣнѣѣи алѣ р. гѣверѣнѣлѣ Кѣста шѣ Пѣуѣшѣи шѣ Конрадѣ Шѣмѣдѣ,
гр. сѣсѣеѣкѣ пров. ш. а. Днкрѣ тотѣ не маѣ ешѣрѣ ѣнстрѣкѣѣлѣи
дн карѣ сѣ се пѣтѣ оглѣнда провѣсѣорѣлѣлѣ.

— Пѣнтрѣ ка сѣ ворѣмѣлѣ чѣва шѣ дешѣре сѣмѣлѣлѣ кѣсѣи
дѣнѣтаѣилорѣ сѣнатѣлѣи ѣмѣриалѣлѣ, аѣоѣи ачѣла токѣма дн зѣлѣле
ачѣстеа ѣнѣи дешѣватѣреа дешѣре лѣѣеа окѣтѣрѣиѣи лѣберѣтѣѣи перѣсо-
налѣ шѣ ауѣрѣареа дрептѣлѣи де сѣгѣранѣа лоѣкѣнѣѣи, дѣѣи лѣсѣндѣ
ла о парѣте пѣрѣрѣле шѣ дѣсѣнтѣле дѣнѣѣте дн привѣнѣа ачѣстеа, аѣоѣи
е а шѣтѣ, кѣ сѣлѣ отѣрѣѣтѣ, ка дн конѣтра арѣстѣрѣи пѣнтрѣ чѣр-
чѣтѣрѣи сѣ се конѣчѣдѣ лѣберѣареа арѣстатѣлѣи не лѣнѣгѣ кѣвѣдѣнѣ-
сѣлѣ стѣндѣлѣ вѣлѣлѣ чѣнеѣа пѣнтрѣ чѣлѣ рѣпѣоѣлѣ, орѣ кѣарѣ сѣ се шѣ
дѣлѣтѣрѣе арѣстѣареа де ѣнкѣсѣѣѣнѣе, дѣкѣ сѣ ворѣ аѣла тѣмѣеѣрѣи
де вреѣо скѣндѣлѣлѣ. Лѣберѣтатеа перѣсѣнѣи дн конѣтра авѣсѣрѣи пѣ-
тѣстатеи жѣдѣкѣтѣорѣшѣтѣи е пѣсѣ сѣвѣтѣ окѣтѣлѣлѣ лѣѣилорѣ. Дрѣнтѣлѣ
лоѣкѣнѣѣи дн конѣтра авѣсѣрѣи пѣтѣстѣѣѣи пѣвлѣче днкрѣ е пѣсѣ сѣвѣтѣ
сѣкѣтѣлѣлѣ лѣѣеи, тотѣшѣи чѣрѣчѣтѣрѣи приѣ кѣсѣ се потѣ днтрѣарѣнѣде,
днкрѣ пѣмаѣи дн пѣтѣреа зѣлѣи мѣндатѣлѣ жѣдѣкѣтѣорѣесѣкѣ провѣзѣтѣ
кѣ тѣмѣеѣрѣи, карѣ сѣ се днѣтѣпѣзе чѣлѣи чѣрѣчѣтѣндѣлѣ орѣ дндатѣ,
орѣ дн 24 ѣре дѣла чѣрѣчѣтарѣе. Ерѣ спрѣ сѣопѣлѣ адѣмѣнѣстрѣѣчѣнѣи
жѣдѣкѣѣѣи лѣенале пѣтѣ шѣ полѣѣѣиа, орѣ антѣстѣеле комѣнѣи орѣдина
чѣрѣчѣтарѣеа, дѣкѣ чѣнеѣа са аѣлатѣ дн фѣапѣтѣ рѣеа, сѣлѣ е кѣ
прѣпѣсѣ дин алте фѣапѣтѣ рѣеа, сѣлѣ се ва аѣла, кѣ дѣне ла сѣне
лѣкрѣрѣи, карѣ лѣлѣ вѣдеѣкѣ кѣ аѣ лѣатѣ парѣте ла вреѣо фѣапѣтѣ рѣеа. —

Ерѣ проѣентѣлѣлѣ де лѣѣеа прѣсѣи алѣ комѣсѣнѣиѣи сѣнатѣлѣи
ѣмѣриалѣлѣ, карѣ сѣ шѣ репортѣ де кѣтрѣ комѣсѣнѣеа кѣсѣи дѣнѣтаѣи-
лорѣ, не пѣтѣ ѣнтерѣеса шѣ маѣи мѣлѣтѣ. ѣнѣндѣ кѣ елѣ привѣште
лѣберѣтатеа прѣсѣи не пѣмаѣи де зѣлѣ дрептѣлѣ партѣкѣларѣи, чѣи шѣ де
о ѣнѣтѣѣѣнѣеа полѣѣѣикѣ, де карѣ зѣлѣ еѣатѣ лѣберѣ токѣма аша де
дѣѣнѣлѣ сѣ пѣтѣ лѣисѣи, прѣкѣшѣлѣ не о пѣтѣ сѣсѣрѣи зѣлѣ еѣатѣ пѣлѣ-

берѣ. Ачѣстѣ проѣекѣтѣ деѣѣнѣнѣѣѣлѣ лѣѣеа прѣсѣи дин 27. Маѣлѣ
кѣ тотѣ коѣдѣѣеа еѣи де атѣнѣчѣи днкрѣчѣе, — шѣи адѣче дн парѣгра-
фѣи сѣлѣ чѣва маѣи тарѣ зѣшѣрѣре пѣнтрѣ прѣсѣ, днкрѣтѣлѣ прѣ-
вѣште дешѣнѣреа кѣвѣдѣнѣи шѣ дрептѣлѣлѣ еѣѣѣнѣи. Пѣнтрѣ Вѣена
шѣ жѣрѣ d. e. сѣ чѣре кѣвѣдѣнѣеа де 8000 фр., ерѣ дн алте чѣтѣѣѣи
(сѣлѣ жѣрѣлѣ лорѣ) кѣ лоѣкѣиторѣи пѣсте 60,000 кѣвѣдѣнѣеа е 6000
фр.; дн лоѣкѣрѣи кѣ лоѣкѣиторѣи де 3000, кѣвѣдѣнѣеа е 4000 фр. дн
тѣте чѣлѣлѣалте лоѣкѣрѣи кѣте 2000 фр., ерѣ пѣнтрѣ ачѣлеа жѣрѣналѣ
карѣ не есѣ маѣи мѣлѣтѣ де 3 ѣри не сѣпѣтѣшѣнѣлѣ пѣмаѣи не жѣмѣтѣте
аѣоѣи дрептѣлѣ еѣѣѣнѣи кѣнрѣнде дн сѣне шѣ дрептѣлѣ провѣѣѣнѣи.
Рѣдѣкѣѣнѣеа сѣ фѣче рѣспѣнсѣлѣлѣ де кѣнрѣнѣсѣлѣлѣ жѣрѣналѣлѣи шѣ дн
кѣсѣ де пѣдѣнѣсѣ пѣнтрѣ зѣлѣ дѣлѣктѣ, карѣ с'арѣ жѣдѣка ла днкрѣ-
ѣѣре не 5 аѣнѣ, пѣрѣде шѣ кѣвѣдѣнѣеа дн фѣавѣѣреа фѣндѣлѣи сѣрѣаѣи-
лорѣ, дн алте кѣсѣрѣи маѣи мѣчѣи пѣдѣнѣсѣ де 300 пѣнѣ ла жѣмѣтѣ-
те кѣвѣдѣнѣеа, дешѣре ѣвѣрѣи днкрѣ не вѣдѣмѣлѣ пѣмѣка дн проѣекѣтѣ.

Вомѣлѣ вѣдѣ кѣм ва трѣче проѣекѣтѣлѣлѣ ачѣстеа дн дешѣватѣрѣле
сѣнѣѣиале шѣ атѣнѣчѣи не вомѣлѣ конѣвѣнѣѣеа дешѣре вѣѣтѣѣреа сѣрте а прѣ-
сѣи. — Дин ачѣстеа потѣмѣлѣ вѣдѣ шѣ сѣмѣлѣлѣ маѣорѣиѣѣеи дн кѣ-
са дѣнѣтаѣилорѣ ла сѣнатѣлѣи ѣмѣриалѣлѣ зѣнде сѣчѣрѣнѣи ѣнѣтѣѣѣнѣеа
лѣберѣалѣ. —

Тѣлеграфѣлѣлѣ Газѣтѣи: Кѣлѣжѣ, 7. Дѣч. 1861.

D. вѣчѣпрѣсѣдѣнѣте Попѣи сѣсѣи; ла 12 ѣре сѣ дѣнѣ о шѣдѣнѣ-
ѣѣ гѣверѣнѣалѣ, ла карѣ тарѣсе дн кѣстѣмѣ наѣиѣналѣ.

ПРИНЦИПАТЕЛЕ ЪНИТЕ. Дѣ прѣѣте Олѣѣѣѣ, дн зѣла
де СС. Арѣанѣелѣи. — Салѣтѣмѣлѣ кѣ вѣлѣ кѣлѣзѣрѣ Асѣѣѣѣнѣеа Дв.
пѣнтрѣ лѣтерѣатарѣа ромѣнѣлѣ шѣ кѣлѣзѣра поѣорѣлѣи ромѣнѣлѣ. Ноѣи стѣг-
пѣмѣлѣ днтрѣ тотѣ пѣнѣ ла зѣнѣнеа деѣнѣитѣлѣ а ѣѣрѣилорѣ пѣстрѣе.
Атѣнѣчѣи дѣрѣ вомѣлѣ ѣи шѣи поѣи фѣрѣчѣдѣи а вѣдѣ днтрѣ алѣтеле, днпѣ-
гѣрѣареа зѣнѣверѣитѣѣѣи дин Бѣкѣрѣшѣтѣи алѣ кѣрѣи фѣзѣдѣамѣнтѣлѣ с'а а-
шѣзатѣ де мѣлѣдѣшѣорѣ (сѣлѣ кѣѣтѣмакѣмѣлѣ Ал. Гѣка), прѣкѣшѣ шѣ а
сѣѣѣѣтѣѣѣи акадѣмѣче крѣѣѣтѣ дн аѣлѣлѣ трѣкѣзѣлѣ, деѣкѣмѣдатѣ пѣмаѣи
пѣнтрѣ фѣлѣсѣѣфѣи шѣ ѣсторѣиѣ. Ачѣстѣ дин зрѣтѣ се потѣа шѣ дн-
ѣѣнѣѣа пѣн' акѣтѣ, дѣкѣ не с'арѣ ѣи проѣекѣтѣлѣлѣ спѣсе атѣтѣ де
марѣи пѣнтрѣ дѣнѣса, не конѣтѣлѣлѣ статѣлѣи, (304,000 лѣи не аѣл!).
Шѣдѣка чѣа маѣи тарѣ а дешѣволѣтѣрѣи ѣнѣтѣѣѣнѣилорѣ ла поѣи еѣте
кѣ, тотѣ се крѣесѣкѣ не вѣерѣлѣ, арѣстѣокрѣатѣчѣешѣте еп grand, шѣи
тѣте се арѣнѣкѣ дн сѣнѣпѣареа статѣлѣи, карѣле шѣи де алѣтѣ. арѣ
дѣстѣлѣе грѣвѣтѣѣи де сѣнпортѣтѣлѣ, ерѣ прѣѣѣѣѣи не прѣа конѣѣерѣесѣкѣ
ла пѣмѣкѣлѣ чѣе еѣте де ѣнтерѣсѣ комѣнѣлѣ сѣлѣ прѣа пѣѣнѣлѣ. Чѣи маѣи
мѣлѣѣи дншѣи прѣдѣѣлѣ аверѣле приѣ ѣѣрѣи стрѣѣне, фѣкѣтѣндѣлѣ кѣлѣторѣи
фѣр' де пѣчѣи зѣлѣ сѣопѣлѣ фѣлѣсѣѣѣѣорѣи лорѣшѣи сѣлѣ ѣѣрѣи, чѣи пѣмаѣи сѣ
пѣтѣ зѣче кѣ аѣ фѣсѣтѣ шѣ еѣи дн днтрѣ, дн Евроѣпа, ерѣлѣ акасѣ
тѣте парѣ кѣ-сѣ рѣеѣтѣрѣпѣте. — Аѣѣи авѣ шѣ Дв. мѣлѣте, дѣр' сѣ
зѣчѣмѣлѣ кѣарѣ шѣ сѣоѣи чѣи атѣтѣ де вѣогаѣи дн ѣнѣстѣтѣе де тотѣѣѣлѣлѣ
де арѣ ѣи ашѣтѣнтѣтѣлѣ тотѣ пѣмаѣи дѣла еѣатѣ?

Комѣтѣтѣлѣлѣ дин Краѣѣѣа пѣнтрѣ ажѣторѣлѣлѣ тѣпѣрѣилорѣ ромѣнѣи
акадѣмѣѣи о'а конѣѣтѣѣѣѣи приѣ стѣрѣѣнѣа шѣ зѣлѣлѣ Дѣлѣи адѣокатѣлѣ
ѣилорѣомѣнѣлѣ, ѣилѣотрѣанѣсилѣванѣ шѣ антѣгрѣкѣлѣ, Еманѣилѣлѣ Кѣнезѣ. Дом-
нѣлѣлѣи а адѣнѣатѣ шѣ пѣн' акѣтѣ сѣмѣе фѣрѣмѣшѣеа пѣнтрѣ ѣвѣшѣтѣи
дин Сѣвѣиѣлѣ, карѣи с'аѣ вѣзѣтѣ пѣвлѣкѣте дн жѣрѣналѣе Дв. Тотѣ Дѣлѣи
а сѣрѣисѣ аѣтѣ прѣмѣтѣварѣ мѣтѣрополѣтѣлѣи, еписѣопѣилорѣ, министрѣлѣи
де кѣлѣтѣ шѣ ѣнстрѣкѣѣнѣеа, приѣнѣпѣлѣлѣи Браѣковѣанѣ, ка сѣ конѣкѣрѣ
кѣ ѣилѣантѣроѣиѣнѣлѣ лорѣ дин сѣмѣле чѣе лѣе стѣлѣ сѣлѣ дешѣнѣре
пѣнтрѣ вѣнеѣаѣерѣи, днкрѣрѣѣѣрѣи еѣсѣ. днтрѣ ажѣторѣлѣлѣ комѣтѣлѣи
спрѣ ажѣнѣѣерѣеа лѣзѣдатѣлѣи сѣлѣ сѣопѣлѣ. Дѣла чѣи дѣнѣтѣлѣи п'а кѣпѣ-
тѣтѣлѣ пѣчѣи зѣлѣ рѣсѣпѣсѣлѣ. Пѣтѣе кѣ СС-ле Сѣлѣе не потѣрѣ чѣтѣи сѣрѣ-
сѣѣреа не лѣтѣнѣе, кѣ атѣтѣ маѣи вѣртѣсѣ кѣ сѣрѣѣѣорѣилѣлѣ зѣтѣсе а
о днпѣнѣа кѣ оѣдѣле шѣи кѣвилѣе. Ерѣ П. еписѣопѣлѣ алѣ Рѣмѣнѣкѣлѣи
не днчѣтѣѣѣлѣ пѣнѣ аѣтѣлѣи а рѣдѣка мѣпѣсѣтѣрѣи приѣ вѣрѣѣрѣле мѣн-
ѣилорѣ, спрѣ лоѣкѣнѣа сѣхѣастѣрѣилорѣ шѣ а вѣѣнѣѣелорѣ. Дѣр' вѣѣнѣ-
ѣа е сѣѣѣа Мѣнѣрѣвѣи, сѣмѣѣѣлѣлѣ шѣтѣнѣдѣлорѣ; приѣ зрѣмарѣ С. Са
о фѣче ачѣстеа дин амѣорѣ кѣтрѣ шѣтѣнѣѣе. — Минѣстрѣлѣлѣ де кѣлѣтѣ
шѣ ѣнстрѣкѣѣнѣеа, дѣнѣлѣ дѣтѣна конѣѣтѣѣѣѣѣналѣ а дѣмѣѣѣнѣатѣлѣ шѣ о'а
днлоѣкѣѣтѣлѣ кѣ алѣлѣлѣ. — Пр. Браѣковѣанѣ а рѣсѣпѣсѣлѣ кѣмѣкѣ: ѣнѣн-
дѣи дн ѣстѣлѣ аѣлѣ тотѣ сѣмѣле вѣѣѣтѣлѣи дин вѣнѣтѣрѣле мѣпѣсѣтѣрѣшѣтѣи
днпѣрѣѣѣте, не пѣтѣе конѣкѣрѣа деѣкѣмѣдатѣ; чѣи арѣтѣнѣдѣѣсе маѣи де
апрѣѣне сѣопѣлѣлѣ комѣтѣтѣлѣи, ва прѣвѣдѣ дн вѣѣѣтѣлѣлѣ аѣлѣи вѣнѣ-
торѣи о сѣмѣе ѣре карѣ шѣ пѣнтрѣ дѣнѣѣлѣ. D. Кѣнезѣ пѣмаѣи дѣ-
кѣтѣ а фѣкѣтѣлѣ ачѣстеа, шѣи акѣтѣ сѣ ашѣѣѣнтѣлѣ дѣла сѣрѣнѣсѣмѣлѣлѣ
приѣнѣеа, ка сѣ конѣкѣрѣгѣ не тотѣ аѣлѣлѣ дѣкѣ не кѣ маѣи мѣлѣтѣ,
мѣкарѣ кѣ атѣтѣ кѣтѣ а сѣвѣокрѣсѣ D. Нѣкѣлаѣ Оѣранѣ (200 гѣлѣ.
не аѣлѣ, дн тимѣлѣ де 10 аѣнѣ). — Ажѣтѣѣѣеа чѣе комѣтѣтѣлѣлѣ лѣ ва
дѣстѣна пѣнтрѣ трѣанѣсилѣванѣи шѣ алѣѣи тѣпѣрѣи де дѣнѣѣѣѣе, лѣ ва трѣ-
мѣте ла кѣсѣа Асѣѣѣѣнѣеа лѣтерѣарѣе трѣанѣсилѣванѣе, ка атѣсѣзрѣатѣ
§ 2 шѣ § 23 лѣт. g. дин статѣтеле Асѣѣѣѣнѣеа, сѣ се днпѣарѣѣѣ
ка стѣпѣнѣѣи шѣ прѣмѣи тѣпѣрѣилорѣ ромѣнѣи лѣисѣѣи де мѣжлѣѣе, де
прѣ ла акадѣмѣи шѣ зѣнѣверѣитѣѣѣи, фѣрѣ аѣѣѣерѣе де конѣѣсѣнѣеа, чѣе-
ѣа чѣе еѣте ѣнтенѣѣнѣеа шѣ а Асѣѣѣѣнѣеа.

Ачѣстѣ иѣѣѣ салѣтарѣи не днпѣлѣкѣ дн сѣнѣшѣ алѣѣѣѣѣа, дѣ-
кѣтѣлѣ фѣчѣрѣе де вѣне, мѣсѣерѣикѣрдѣлѣ, ѣилѣантѣроѣиѣи шѣ днпѣнѣтарѣеа кѣлѣ-
тѣрѣи, приѣи зрѣмарѣ чѣѣѣѣѣѣнѣеа, ѣѣеа сѣкѣлѣлѣи поѣотѣрѣ.

